

Η Κλυταιμνήστρα εξήγησε στην κόρη της, ποιος ήταν ο αληθινός σκοπός που την έφερε στην Αυλίδα ο πατέρας της και βγήκε από τη σκηνή, μονολογώντας εναντίον του άντρα της. Κι ο Αγαμέμνωνας κατέφθασε, ανυποψίαστος για το ότι η αλήθεια έχει μαθευτεί. Και είπε στην γυναίκα του ότι όλα ήταν έτοιμα για την τελετή του γάμου. Εκείνη τον ρωτούσε διάφορα για να τον εκθέσει ακόμα περισσότερο στα μάτια των θεατών. Κάλεσε και την Ιφιγένεια που βγήκε από τη σκηνή κλαίγοντας. Ο Αγαμέμνωνας απορούσε. Η Κλυταιμνήστρα συνέχισε να τον ξεμπροστιάζει. Και, ξαφνικά, τον ρώτησε:

«Σκοπεύεις να σκοτώσεις την θυγατέρα μας;».

Αιφνιδιάστηκε ο Αγαμέμνωνας κι απέφυγε να απαντήσει. Η Κλυταιμνήστρα τον πίεσε κι αυτός αναγκάστηκε να ομολογήσει την αλήθεια. Και να την ντύσει με τα επιχειρήματα για την ανάγκη να γίνει η θυσία, ώστε να πραγματοποιηθεί η εκστρατεία, την οποία αποζητά το στράτευμα όλο προκειμένου να τιμωρηθούν οι βάρβαροι. Αν ο ίδιος απέτρεπε την θυσία, κινδύνευαν όλοι τους να σκοτωθούν, κι αυτοί που βρίσκονταν στην Αυλίδα κι εκείνοι που έμειναν πίσω στις Μυκήνες. Με την θυσία της μιας, θα γλιτώναν οι άλλοι από την οργή του στρατού. Πονούσε και ο ίδιος το παιδί του κι έκλαιγε για την άδικη τύχη του. Όμως, στην πραγματικότητα, η θυσία δεν ήταν παρά μια προσφορά στην Ελλάδα: Θυσία για την πατρίδα.

Έφυγε ο Αγαμέμνωνας κι έμειναν οι δυο γυναίκες να κλαίνε. Με την Ιφιγένεια να γνωρίζει ότι γι' αυτήν δεν υπήρχε ελπίδα. Ή υπήρχε; Ο Αχιλλέας ήταν που κατέφθασε μαζί με λίγους οπλοφόρους. Με τους Μυρμιδόνες μπροστάρηδες, ο στρατός στασίασε, είπε. Ζητούσε φορτικά να θυσιαστεί η Ιφιγένεια. Κόντεψαν και τον ίδιο τον Αχιλλέα να λιθοβολήσουν, όταν θέλησε να την υπερασπιστεί. Έρχονταν έχοντας επικεφαλής τον Οδυσσέα που σκόπευε να «την πάρει από τα ξανθά της τα μαλλιά». Θα την υπερασπιζόταν όμως ο Αχιλλέας, μαζί με τους λίγους πιστούς που του είχαν απομείνει.

Ήταν η ίδια η Ιφιγένεια που μπήκε στη μέση. Θαύμαζε το θάρρος του Αχιλλέα που θέλησε να την υπερασπιστεί κι ακόμα να πεθάνει για το χατίρι της αλλά τα έβρισκε ανώφελα όλα αυτά. Η ζωή της δεν άξιζε όσο του Αχιλλέα. Κι ακόμα κι ο πατέρας της δεν μπορούσε να κάνει τίποτα. Δεν έπρεπε να τον μισεί γι' αυτό η Κλυταιμνήστρα. Δεν θα επέτρεπε να τη σύρουν στο βωμό τραβώντας την από τα μαλλιά. Μόνη της και με τη θέλησή της θα βάδιζε ως το θυσιαστήριο. Την ήθελε με πάθος την ζωή. Έκλαιγε που θα την έχανε. Όμως, αν η

Άρτεμη θέλησε το κορμί της, μπορούσε αυτή, μια θνητή, να πάει ενάντια στην θέληση της θεάς;

«Θύετ', εκπορθείτε Τροίαν», είπε: «Θυσιάστε με, κουρσέψετε την Τροία. Με τη θυσία αυτή δε θα σβήσει τ' όνομά μου, αυτή θα είναι και παιδιά μου και γάμος μου και δόξα μου».

Στράφηκε στην Κλυταιμνήστρα και της είπε τα λόγια που έμειναν να επαναλαμβάνονται στους επόμενους αιώνες, σε κάθε περίπτωση:

«Βαρβάρων δ' Ἑλληνας ἀρχεῖν εἰκός, ἀλλ' οὐ βαρβάρους, μήτηρ, Ἑλλήνων»: Οι Ἕλληνες πρέπει να ορίζουν τους βαρβάρους, μάνα, κι όχι οι βάρβαροι τους Ἕλληνες.

Ο Αχιλλέας έκανε πίσω:

«Κόρη του Αγαμέμνονα, ευτυχία θα ήτανε για μένα, χαρισμένη από κάποιον θεό, ο γάμος μου μ' εσένα. Καλοτυχίζω την Ελλάδα που έχει κόρη της εσένα, καλοτυχίζω κι εσένα που έχεις μάνα την Ελλάδα». Πριν να αποχωρήσει, ο Αχιλλέας τη διαβεβαίωσε πως, αν ακόμα και την τελευταία στιγμή, πάνω στον βωμό, μετάνιωνε, δεν είχε παρά να τον καλέσει. Θα ριχνόταν στη μάχη, να τη σώσει. Δε χρειάστηκε.

Με ψηλά το κεφάλι, η Ιφιγένεια ακολούθησε τους θύτες της στον τόπο της θυσίας. Δεν πήγε μαζί τους η Κλυταιμνήστρα. Δεν άντεχε να δει να σφάζουν την κόρη της. Κι όσο να περάσει ο χρόνος, ο χορός εξυμνούσε τραγουδώντας το θάρρος και τον ηρωισμό της Ιφιγένειας. Όμως, ένας άντρας κατέφθασε λαχανιασμένος να φέρει νέα θαυμαστά: Την ώρα που κατέβαζε ο Κάλχας το μαχαίρι στο λαιμό της κόρης, η Ιφιγένεια εξαφανίστηκε κι «ελαφίνα μεγάλη και πανέμορφη σπαρταρούσε πλαγιασμένη κάτω και το αίμα, που τινάζοταν ψηλά, ράντιζε όλον το βωμό της θεάς».

Οι θεατές γνώριζαν τη συνέχεια. Την είχε διδάξει, δέκα χρόνια νωρίτερα, ο ίδιος ο Ευριπίδης με την «Ιφιγένεια εν Ταύροις».

Οπωσδήποτε, ο στόλος των Αχαιών μπορούσε πια να αποπλεύσει. Πρώτος σταθμός του ήταν η Δήλος.

(τελευταία επεξεργασία, 7 Ιανουαρίου 2022)